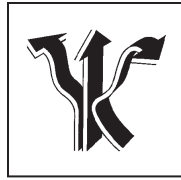

Міжрегіональна Академія управління персоналом
Українсько-Азербайджанський інститут соціальних наук
і самоврядування Г. А. Алієва
Міжнародна Кадрова Академія
ГО "Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління"
Всеукраїнська Академія наук публічного управління

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 4

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
"Українське суспільство: контури інновацій"
м. Київ, МАУП, 30 березня 2017 р.*

Київ
ДП "Видавничий дім "Персонал"
2017

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 2 від 22.02.17)*

Редакційна колегія:

*М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, доц.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.;
В. І. Цибух, канд. філос. наук, доц.*

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 4: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Українське суспільство:
контури інновацій”, 30 березня 2017 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова)
[та ін.]. — 2017. — 348 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Карбовська Любов Олександрівна Формування маркетингової стратегії підприємства – перевізника вантажів.....	165
Кобржицький Всеволод В'ячеславович Оптимізація навчальних програм і планів підготовки майбутніх менеджерів міжнародного туризму.....	168
Козакевич Ірина Олегівна Перспективи суспільно-політичного розвитку в Україні через призму франкфуртської критичної теорії	171
Козлова Алла Іванівна Напрями активізації інноваційної діяльності в Україні.....	174
Колпаков Віктор Михайлович Мышление как ведущий фактор инновационного развития украинского общества	177
Костюк Тетяна Олександрівна Алгоритм розв'язання системної політичної кризи задля побудови конкурентоспроможної соціально-політичної держави Україна	181
Кулієва Катерина Зіядівна Взаємозв'язок оцінки ефективності соціального управління і цінностей як методологічна проблема	183
Лисенко Сергій Олексійович Положення основних галузей права щодо інформаційної безпеки підприємств в Україні.....	186
Лісовська Юлія Петрівна Концепція превентивних заходів в системі інформаційної безпеки України: адміністративно-правовий аспект	189
Масловська Олена Миколаївна Історичні передумови становлення політичного консенсусу у процесі формування дієздатної моделі культури парламентської діяльності.....	192
Медвідь Федір Михайлович, Твердохліб Анатолій Іванович, Шевчук Поліна Олександрівна, Чорний Едуард Володимирович Місцевий суд як основна ланка системи судів загальної юрисдикції	195
Михайлюк Інна Володимирівна Порівняльний аналіз результатів сформованості діалогічної компетентності майбутніх психологів.....	198
Міхатуліна Олена Миколаївна, Селевич Тетяна Олександрівна Юридична відповідальність за порушення прав на винахід	202
Нельга Тетяна Олександрівна Творчість у вільний час: праця чи самореалізація?	205
Нич Тамара Володимирівна Соціальний діалог як інноваційний ресурс розвитку суспільства	207
Новальська Надія Іванівна Ключові показники діяльності як інструмент узгодження цілей та оцінки результативності функціонування підприємства.....	209
Ольшанська Олена Петрівна, Мороз-Ольшанська Надія Володимирівна Соціокультурне значення сучасних масових видовищ в Україні	212

НАПРЯМИ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Згідно світового досвіду у розвинених країнах інновації є вирішальною умовою забезпечення стабільного довгострокового економічного зростання.

В Україні також постають питання щодо реформування інноваційної сфери шляхом активізації інноваційних процесів, використання потенціалу науки, технологічної модернізації економіки. Основними індикаторами активізації інноваційної діяльності є збільшення частки інноваційно активних промислових підприємств та підвищення наукоємності ВВП.

Для успішного інноваційного розвитку Україна потребує ресурсного забезпечення, особливо фінансових надходжень. Дефіцит державного бюджету, зубожіння основної маси населення, значне скорочення обсягів виробництва, висока інфляція, війна на сході країни не дають змоги залучити значні кошти для розвитку науки і для розвитку економіки.

Вжиття заходів, спрямованих на стабілізацію макроекономічної ситуації, стабільності у фінансовій сфері дозволили у 2016 році досягти за деякими показниками певного зростання, проте стан інноваційної діяльності залишається складним та потребує вжиття активних стимулюючих заходів з боку держави.

Оцінка стану інноваційної діяльності в Україні показує, що відбувається:

- зменшення питомої ваги реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції внаслідок дії системних зовнішніх та внутрішніх чинників;
- зниження рівня підприємницької активності в інноваційній сфері малого та середнього бізнесу, який є найбільш масовою, динамічною та гнучкою формою організації підприємств.

Аналіз статистичних даних, наведених в збірнику “Наукова та інноваційна діяльність в Україні” показує, що рівень інноваційної активності промислових підприємств за останні роки не підвищується.

У 2015 р. інноваційною діяльністю в промисловості займалися всього 824 підприємства, або 17,3 %. Було впроваджено 3136 інноваційних видів продукції, з яких 548 — нових виключно для ринку, 2588 — нових лише для підприємства. Із загальної кількості впровадженої продукції 966 — нові види машин, устаткування, приладів, апаратів тощо. Кількість впроваджених інноваційних технологічних процесів (нових або вдосконалених методів обробки та виробництва продукції) становила 1217 [1].

Слід зазначити, що у 2015 р. 570 підприємств реалізувало інноваційну продукцію на 23,1 млрд. грн. Із них 37,4 % реалізували продукцію за межі України, обсяг якої становив 10,8 млрд. грн. Кожне четверте підприємство реалізовувало продукцію, що була новою для ринку. Обсяг такої продукції становив 7,3 млрд. грн, майже 70 % було поставлено на експорт. Значна кількість підприємств (86,0 %) реалізовувала продукцію, яка була новою виключно для підприємства. Її обсяг становив 15,8 млрд. грн. Кожне третє підприємство реалізувало за межі України 40,1 % такої продукції [2].

На жаль, в Україні малий інноваційний бізнес не проявляє інноваційної активності. Лише 6 % малих та 16 % середніх промислових підприємств в Україні є інноваційно активними, тоді як, наприклад, у Польщі — понад 30 %.

За розрахунками, в Україні питома вага загального обсягу витрат у ВВП становила 0,62 %, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету — 0,21 %. В той час, частка обсягу витрат на наукові дослідження та розробки у ВВП країн ЄС-28 у середньому становила 2,03 %. Більшою за середню частка витрат на дослідження та розробки була у Фінляндії — 3,17 %, Швеції — 3,16 %, Данії — 3,05 %, Австрії — 2,99 %, Німеччині — 2,87 %, Словенії — 2,39 %, Франції — 2,26 %; меншою — у Чорногорії, Румунії, Кіпрі, Латвії та Сербії (від 0,36 % до 0,77 %) [3].

Загальний обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій у 2015 р., становив 12611,0 млн. грн, у тому числі обсяг науково-дослідних робіт — 4736,9 млн. грн, обсяг науково-технічних розробок — 6522,9 млн. грн, обсяг науково-технічних послуг — 1351,1 млн. грн. Його питома вага у ВВП становила 0,64 % [2].

Основними виконавцями фундаментальних і прикладних досліджень були організації державного сектору (відповідно 89,4 % і 51,9 % обсягу цих робіт), науково-технічних розробок і науково-технічних послуг — організації підприємницького сектору (відповідно 92,7 % і 74,5 %).

Кількість наукових та науково-технічних робіт за 2014–2015 рр. [1]

(од)

	Загальна кількість		З неї упроваджено	
	2014	2015	2014	2015
Усього	42953	41070	30662	29044
у тому числі зі створення				
нових видів виробів	4652	4082	3250	2643
з них нових видів техніки	1806	1711	1146	943
нових видів технологій	3220	3065	2088	2089
з них ресурсозберігаючих	1435	1393	910	950
нових видів матеріалів	1070	911	577	433
нових сортів рослин, порід тварин	2165	2372	1848	1937
нових методів, теорій	7462	6779	4208	3639
інших	24384	23861	18691	18303

Кількість робіт, що виконувались науковими організаціями України протягом 2015 р., становила 41,1 тис., з яких більше двох третин упроваджено у виробництво або мали інші форми широкого застосування. Із загальної кількості робіт 9,9 % спрямовано на створення нових видів виробів, 41,9 % яких — нові види техніки; 7,5 % — на створення нових технологій, 45,4 % яких — ресурсозберігаючі; 2,2 % — на створення нових видів матеріалів; 5,8 % — нових сортів рослин, порід тварин, а також 16,5 % — зі створення нових методів і теорій, більше половини яких були використані у подальшій роботі. У розрахунку на 1000 працівників середньооблікової кількості виконавців наукових досліджень і розробок загальна кількість виконаних протягом звітного року наукових робіт становила 467 од (у 2014 р. — 450) [3].

Отже, основною проблемою в інноваційній сфері залишається низька сприйнятливість підприємницького сектору до інновацій, що обмежує зростання продуктивності праці, а підвищення енергоємності виробництва, не створює підґрунтя для модернізації та структурної перебудови економіки, не забезпечує її якісного оновлення.

Це веде до зростання енерго- та ресурсовитратності виробництва, зниження конкурентоспроможності економіки, перетворення України на аутсайдера світового економічного розвитку.

Основними причинами погіршення стану інноваційної сфери є:

1. Несформованість економічних стимулів щодо залучення інвестиційних ресурсів в інноваційні процеси.

2. Обмежений обсяг фінансування наукової діяльності з державного бюджету. Рівень витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт (ННТР) за рахунок держбюджету в Україні є одним з найнижчих у порівнянні з розвинутими країнами світу.

3. Недосконалість інституційно-правових механізмів для забезпечення формування ефективної системи органів публічного управління, яка б здійснювала регулюючий вплив на суб'єктів інноваційної діяльності, створювала стимули для інвестування в інновації.

4. Несформованість інституційних умов для розвитку інноваційної інфраструктури (технопарків, технополісів, високотехнологічних інноваційних підприємств, венчурних фондів, центрів трансферу технологій та ін.). На сьогодні в Україні зареєстровано 16 технопарків, що реалізують 168 інноваційних проектів.

5. Недосконалість інституційного забезпечення трансферу технологій, невизначеність організаційно-правових засад функціонування кластерів, неналежний рівень організації інформаційного забезпечення, що перешкоджає розвитку науково-дослідної та технологічної кооперації в інноваційній сфері. В середньому в країнах ЄС-27 кожне третє інноваційне підприємство співпрацює з іншими підприємствами, університетами чи державними дослідними інститутами інших країн (в Данії — 56,8 %, на Кіпрі — 51,4 %, Бельгії — 48,8 %, Естонії — 48,6 %). Для 18,2 % вітчизняних інноваційних підприємств основними партнерами по інноваційній діяльності були вітчизняні підприємства та організації, для 5,9 % — європейські фірми, 2,7 % — США, Індії і Китаю, 4,8 % — інших країн [3].

Отже, інноваційна політика держави має бути спрямована на підвищення ефективності підприємств, діяльність яких орієнтована, у першу чергу, на випуск високотехнологічної продукції.

Для впровадження інноваційного варіанту розвитку економіки починати потрібно із визначення економічних пріоритетів держави в інноваційній діяльності, розробки механізмів партнерства з бізнесом в інноваційній сфері.

Джерела

1. Статистичний щорічник України за 2015 рік / Державна служба статистики. — К.: Август — Трейд, 2015. — 558 с.
2. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Стат. зб. / Держ-комстат. — К., 2015. — 255 с.
3. Наукова та науково-технічна діяльність у 2015 році Наукова доповідь. Електронний ресурс: http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm
4. Постанова Кабінету міністрів України від 2 лютого 2011 р. № 389, Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні.
5. Про Стратегію сталого розвитку "Україна — 2020". Указ Президента України 12 січня 2015 року № 5/2015./ Електронний ресурс: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>